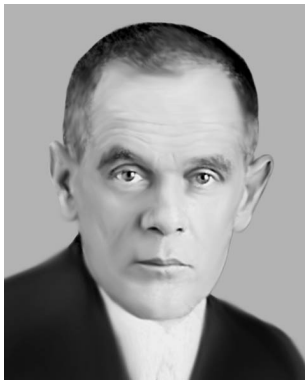

С. В. Рабинович, І. А. Гур'єва

Делоне Лев Миколайович

ДЕЛОНЕ Лев Миколайович (29. 04 (11. 05). 1891, С.-Петербург – 01. 11. 1969, Москва) – ботанік, цитолог, селекціонер. Син [Миколи](#), брат [Бориса Делоне](#). Доктор біологічних наук (1935, без захисту дис.), професор (1937). Закін. Університет св. Володимира у Києві (1919). Від 1920 працював у Тифліс. ботан. саду (нині Тбілісі); від 1925 – у НДІ селекції тресту «Союзцукор» (нині Інститут цукр. буряків УААН, Київ); 1928–33 – проф., завідувач кафедри генетики Маслів. інституту селекції та насінництва (Миронів. р-н Київ. обл.); 1933–37 – зав. сектору генетики, 1946–49 – зав. лаб. цитогенетики, 1949–56 – старший науковий співробітник, 1956–69 – завідувач відділу агроєкології та рослин. ресурсів Укр. НДІ рослинництва, селекції і генетики (до 1956 Харків. селекц. станція, нині Інститут рослинництва УААН); водночас 1934–46 – завідувач кафедри генетики, селекції та насінництва, 1946–48 – ботаніки Харків. с.-г. інституту. Основний напрям наукових досліджень – каріосистематика, цитологія і генетика рослин, зокрема розробив каріологічний метод у систематиці рослин та обґрунтував запропонований [Г. Левитським](#) термін «каріотип». Вперше описав явище паралелізму в мінливості природ. та експерим. мутацій (1934). Першим в Україні (разом з [А. Сапегіним](#)) здійснив штуч. мутагенез у рослин (ячмінь і пшениця) та запровадив застосування іонізуючого випромінювання як чинника мутагенезу (1928–34). На основі вивчення спонтан. мутацій у пшениці під впливом зовн. умов обґрунтував метод внутр.-сорт. добору в ліній. сортах самозапилювачів (у спіавт. з [В. Дідусем](#)), внаслідок чого створив сорт озимої пшениці Харківська 4. Вивчав світ. рослинні ресурси як початк. матеріал для селекції найважливіших польових культур в Україні. Результати цих дослідж. стали основою створення у 1990-х рр. Нац. центру генет. ресурсів рослин України Інституту рослинництва УААН. Співавтор підручника «Курс генетики»

(Москва, 1938).

Основні праці

Сравнительно-кариологическое исследование нескольких видов *Muscari* Mill // Зап. Киев. об-ва естествоиспытателей. 1915. Т. 25, № 1; Опыты по рентгенизации культурных растений. 1. Пшеницы // Тр. Науч. ин-та селекции. К., 1928. Вып. 4; Наследственность и изменчивость сельскохозяйственных растений. Москва; Ленинград, 1934; Эффективность внутрисортového улучшающего отбора в линейных сортах самоопылителей // СиС. 1946. № 7–8 (співавтор); Формирование урожая у некоторых межсортových гибридов озимой пшеницы // Там само. 1949. № 12; Селекция зимостойких сортов озимой пшеницы на Украине // Методы селекции зимостойких пшениц. Москва, 1962 (співавтор); Мировые растительные ресурсы и их использование в селекции // СиС. 1965. № 3.

Рекомендована література

1. Рабинович С. В., Гур'єва І. А. Делоне Лев Миколайович (1891–1969) // Вчені-генетики, селекціонери та рослинники. Кн. 7. К., 2003;
2. Голда Д. М. Делоне Лев Миколайович // Генетика: Історія. Відкриття. Персоналії. Терміни. К., 2004;
3. Липшиц.

Бібліографічний опис:

Делоне Лев Миколайович / С. В. Рабинович, І. А. Гур'єва // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21363>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).